Nov 1883

# Motivering

för nödwändigheten att få det bolags-förhållande, hwari J. Aug. Bergman hitintills stått till David Hummel, regleradt och det gjdt nu:

1°

D. Hummel, som under af säljaren afgifvet tysthetslöfte, så att operationen först ett halft år efteråt eller mer blef bolagsmannen kunnig, inköpt, ehuru wisserligen i sonen Davids namn, af Joh. Sällström, mot hwilken bolags-mannen hade att utföra en widtomfat-tande rättegång rörande firmans kraf för ontrent 200.000, Sällströms egande del i Bodträskfors, för belopp, i jemnt tal, af Kr 70.000.

D. Hummel, som, utan tvedan, i sonen Axels namn, inköpt egendomen Thorsby och derå bygdt såg, med en kost-nad af Kr 290.000.

har tillåtit, utan bolagsmannens hörande, sin prokurist, utan egna resurser, in-köpa ej mindre egendom wid Oskarshamn kostande Kr 90.000, än och sednast egen-dom wid Söderköping, hwars pris sägs wara Kr 228.000.

att detta stridande emot god sed och klok beräkning samt föranledande till åtgärden i strid med bolags-kontraktets både anda och bokstaf.

Affärerne Thorsby och Oskarshamn,

[illegible] plan [illegible]
reglerade och det gjort nu:

1°

D:r Hummel, som under af säljaren afgifvet tysthetslöfte, så att operationen först ett halft år efteråt eller mer blef bolagsmannen kunnig, inköpt, ehuru visserligen i sonen: Davids namn, af Joh. Sällström, mot hvilken bolagsmannen hade att utföra en widtomfattande rättegång rörande fordrans kraf för omtrent 200.000, Sällströms egande del i Bodträskfors, för bolo pk, i jemnt tal, af Kr 70.000

D:r Hummel, som, utan bedare, i sonen Axels namn, inköpt egendomen Thorsby och derå bygt såg, med en kostnad af Kr 290.000.

har tillåtit, utan bolagsmannens hörande, sin prokurist, utan egna resurser, inköpa ej mindre egendom wid Oskarshamn kostande Kr 90.000, än och sednast egendom wid Söderköping, hvars pris synts wara Kr 228.000.

att detta stridande emot god sed och klok beräkning samt föranledande till åtgärder i strid med bolagskontraktets både anda och bokstaf.

Affärerne Thorsby och Oskarshamns egendomen äro redan kända, såsom misslyckade affärer, hvarå öfverbetalning och förlust tillsammans uppgå till

någon siffra mellan 100.000 och 150.000 kronor.

Dessa åtgärder äro dess mer fruktansvärda, som de beteckna, att Hammel glömsk af allt hvad gånga Steffen bordt lära, åter, med raska steg beträdt samma stråt, som fordomtima var hardt nära att leda till firmans fullständiga ruin.

Dels utan bolagsmannens hörande dels tvärt emot hans tillkännagifna vilja, ingick nemligen Hammel, dess gynnad af den omständigheten att bolagsmännen, under större delen af året uppehöllo sig på vidt skiljda stationer, med öfverskridande af de för bolagets affärer öfverens komna gränserna och frångående af dess egentliga verksamhet, som med fördel bedrefs, vidtomfattande förlags affärer och aktie-spekulationer, hvari nästan hela dess engagerade kapital gick förloradt

att ej tala om alla de egendomsköp på millioner i Hernösandstrakten, i Finland och Ryssland, som Bergman med knapp nöd lyckats förhindra, eller om alla de försäljningar utan kända köpeskillingsbelopp, hvartill Hammel velat, på förslag af en "känd "Grimdor" afyttra våra egendomar och hvilka försäljningar han velat påtvinga sin bolagsman efter att sjelf hafwa försäk

glömsk af allt hvad genom egna skiften bordt lära, åter, med raska steg, beträdt samma stråt, som fordomtima var hardt nära att leda till firmans fullständiga ruin.

Dels <u>utan bolagsmannens hörande</u>, dels <u>tvärt emot</u> hans tillkännagifna vilja, ingick nemligen Hammel, dertill gynnad af den omständigheten att bolagsmännen, under större delen af året uppehöllo sig på vidt skiljda stationer, med öfverlåtandet af de för bolagets affärer åtgörande, komma gränserna och frångående af den egentliga verksamhet, som med fördel bedrefs, <u>vidtomfattande förlags-affärer</u> och <u>aktie-spekulationer</u>, hvari nästan <u>hela</u> dess engagerade kapital gick förloradt, ___

att ej tala om alla de <u>egendomsköp</u> på millioner i Hernösandstrakten, i Finland och Ryssland, som Bergman med <u>knapp nöd lyckats förhindra</u>, eller om alla de <u>försäljningar utan kända köpeskillingsbelopp</u>, hvartill Hammel velat, på förslag af en "känd" Gründer <u>afyttra</u> våra egendomar och hvilka försäljningar han velat <u>påtvinga sin bolagsman</u> efter att sjelf hafva försäkrat sig om verkställande makten inom den nya styrelsen.

2° Sedan Lule-Ångtrickeri-Aktiebolags kapital af Kr 1000,000, till en god del, genom det sätt, hvarå elfrensningarne, särskildt de som bordt falla inom Jokkmokks-kontorets inspektion, förspilts och på Jokkmokks-kontorets kontors-byggnader depenserats i ett stenrös utan tillfälle till utfordring usaf en get, det halfwandraklaga af beloppet 80,000 kronor, antags, ej utan fog, en bättre sparsamhetsanda böra införas på denna endast för timmerfångsten anlagda Lappmarks-station.

I sådant syfte lyckades det, till dess, den af bolagsmännen, som lit. intills icke varit medlem af Lule Ångtrickeri-Aktiebolags Styrelse, att få in i Styrelsen hans egen förre inspektor Herman Örtenblad, som erkändes såsom bemå-chef för Jokkmokks-kontoret.

I denna Örtenblads egenskap låt man på hans anpart falla alla de mångfaldiga obehag, som voro förenade med den granlaga befattningen att såsom kontrollant öfver timmer-mottagningarne uppdaga af gammalt inrotade missbruk ___ men, för resten, blefwo Jokkmokks-angelägenheterne handlade, de nu såsom förut, bakom Cederbörandes rygg, och Örtenblad sjelf inför sina underordnade desavouerad

jokkmokks-kontorets inspektion, för-
spilts och på jokkmokks-kontorets kontors-
byggnader despenderats i ett stenrös utan
tillfälle till utfordring ens af en get, det
hufvudsakliga af beloppet 80.000 kronor,
antogs, ej utan fog, en bättre sparsam-
hetsanda böra införas på denna en-
dast för timmerfångsten anlagda
Lappmarks-station.

I sådant syfte lyckades det, till
sist, den af bolagsmännen, som litt-
intills icke varit medlem af Lule
Ångsågeri-Aktiebolagets styrelse,
att få in i styrelsen hans egen
förre inspektor Herman Örtenblad,
som erkändes såsom bepröfvad chef för
jokkmokks-kontoret.

I denna Örtenblads egenskap lät
man på hans anpart falla alla de
mångfaldiga obehag, som voro
förenade med den grannlaga befatt-
ningen att såsom kontrollant öfver
timmer-mottagningarne uppdaga af
gammalt inrotade missbruk —
men för resten, blefvo jokkmokks-an-
gelägenheterne handlagde, nu såsom
förut, bakom Vederbörandes rygg,
och Örtenblad sjelf inför sina under-
ordnade desavouerad.

Sedan de båda, förnämsta aktieägarne
D. Hummel och J. Aug. Bergman, som tillika,

genom en af Bergman, under den 31 Jan:
1880, med dåvarande Styrelsen i
Luleå upprättad afhandling, i utbyte
mot aflemnande borgensförbindelse för
Amorteringslån å 1000 000 kronor, blifvit
en hvar bolagsman för sig, tillförsäkrade controllerande
myndighet och veto med hänsyn till
utgifter, som kunde medverkas, båda två enats
om en af Bergman, inför Hummels ögon
uppsatt promemoria i anmärknings-
väg mot förvaltarn af Jokkmokks-kon-
toret, träffar Hummel, i strid med sin
bolagsmans och medkontrollants vilja
samt utan respective byrå-chefs hörande,
med ifrågavarande förvaltare, en
skriftlig öfverenskommelse, hvarå förval-
taren behagar teckna sitt "godkännes",
och hvarigenom, i mer eller mindre
tydliga ordalag, Hummel förklarar an-
märkningarne som obefogade och låter
ej mindre sin bolagsman och medkontrol-
lant, utan ock den af honom sjelf
tillsatte byrå-chefen för Jokkmokkskon-
toret, framdeles såsom obehöriga personer att
med slika saker sig befatta.

Men detta Hummels erkännande
vis-à-vis förvaltaren kan i andras ögon
icke tillmätas annan betydelse
än afseende enskildt afthal mellan
undertecknarne, utan inflytande på
det aktiebolag, å hvars vägnar doku-
mentet angifves vara upprättadt.

3:o Den 30 sistledne September eller

amorteringslån à 1000 000 kronor, blifvit en hvar bolagsman för sig, tillförsäkrade kontrollerande myndighet och veto med hänsyn till utgifter, som kunde medverkas, båda två enats om en af Bergman, inför Hemmels ögon uppsatt promemoria i anmärkningsväg mot förvaltaren af Jokkmokks-kontoret, träffa Hemmel, i strid med sin bolagsmans och medkontrollants vilja samt utan respective byrå-chefs hörande med ifrågavarande förvaltare, en skriftlig öfverenskommelse, hvarå förvaltaren behagar teckna sitt "godkännes", och hvarigenom, i mer eller mindre tydliga ordalag, Hemmel förklarar anmärkningarne som obefogade och låter ej mindre sin bolagsman och medkontrollant, utan ock den af honom själf tillsatte byrå-chefen för Jokkmokkskontoret framstå såsom obehöriga personer att med slika saker sig befatta.

Men detta Hemmels erkännande vis-à-vis förvaltaren kan i andras ögon icke tillmätas annan betydelse än afseende enskildt aftal mellan undertecknarne, utan inflytande på det aktiebolag, å hvars vägnar dokumentet angifves vara upprättadt.

3°. Den 30 sistledne September eller sista uppsägningsdagen för bolagskontraktet, införam Bergman sig i Hemmels

kostnad, medförande bolagskontraktet för att, i Kalix, i händelse af Hemmels vägran att fullgöra på sätt och vis nu ärnadt aftal, att ställa Bodträskfors egendom på aktier med bolagsordning i likhet med de för aktiebolaget Bergman-Hemmel och Lule Ångsnickeri Aktiebolag gällande, samt, der som han nekade att ikläda sig borgen för den egendomstillhörande prokuristen, kontraktet uppsäga.

Då Hemmel nu gaf bestämda löften om uppfyllande af dessa fordringar, ansåg sig Bergman ej böra visa sin bolagsman misstroende, utan beviljade Hemmels framställning att, till lägligare tid en af de följande dagarne det förmedla utförandet af dessa ärenden finge bero och vardt af denna anledning bolagskontraktet då icke uppsagdt.

Den utlofvade borgensförbindelsen, ehuru ofullständigt affattad, lemnades också inom utsatt tid, men på tal om Bodträskfors förklarade Hemmel denna angelägenhet få anstå till våren.

Emellertid ingår kort derefter, från Lule, ett af Hemmel under den 7 förledne Oktober dagtecknadt bref, hvari förklaras ordagrant: "Sedan jag här sammanträffat med vännen C.O. Bergman", den ende öfrige delegaren i Bodträskfors, "så beder jag få säga dig, att vi båda" "icke ha något emot att biträda din" "önskan i afseende å ombildningen af"

på aktier med bolagsordning i enlighet med de för aktiebolaget Bergman Hemmel och Lule Ångsnickeri-Aktiebolag gällande, samt der som han nekade att ikläda sig borgen för den egendomsköpande prokuristen, kontraktet uppsäga.

Då Hemmel nu gaf bestämda löften om uppfyllande af dessa fordringar, ansåg sig Bergman ej böra visa sin bolagsman misstroende, utan bevilj jade Hemmels framställning att, till läglig gare tid en af de följande dagarne, det formella utförandet af dessa ärenden finge bero och vardt af denna anledning bolagskontraktet på icke uppsagdt.

Den utlofvade borgensförbindelsen, ehuru ofullständigt affattad, lemnades också inom utsatt tid, men på tal om Bodträskfors förklarade Hemmel denna angelägenhet få anstå till våren.

Emellertid ingår, kort derefter, från Lule, ett af Hemmel under den 7 förledne Oktober dagtecknadt bref, hvari förklaras ordagrant: "Sedan jag här sam "mansträffat med vännen C. O. Bergman", (den ende öfrige delegaren i Bodträskfors) "så beder jag få säga dig, att vi båda" "icke ha något emot att biträda din" "önskan i afseende å ombildningen af" "Bodträskfors till aktiebolag, under förutsätt" "ning att allt ordnas förtroendefullt och"

"billigt samt ändamålsenligt". bolagsmannen)
Med anledning häraf uppsöker (Berg-
man ånyo Hummels vistelseort, ehuru nu
förändrad, hundra mil längre bort, till
Stockholm, på samma sätt med bolags-
kontraktet tillhands, för att få sina
angelägenheter på det klara.
Vid, till sist utverkadt, möte i när-
varo af en af våra närmaste å hwardera
sidan, godkännes aftalet om Bodträsk-
fors ställande på aktier; genomgås och
antages ordning för "Aktiebolaget
Bodträskfors" och undertecknas underdånig
ansökan till Kongl. Maj:t, om fastställelse
af denna ordning.
Otrots af att detta vägrar Hummel,
vid efterföljande sammanträde, att god-
känna det åfven föregående mötet,
af, såsom man hållit före, fullt kompe-
tent person förde protokollet och preten-
deran, enligt uppgift, en från Herr C. O.
Bergman härflytande telegram, hvari
det skulle synas såsom vore han opponent
mot ombildningen till aktiebolag, för
så widt ej vissa, speciela betingelser
utfästs, en telegram som man måste
antaga vara apokryfisk i det visserligen
obetviflade fall att Hummels uppgift
i ofvannämnde bref af den 7 oktober
är fullt korrekt, och detta detto mer,
som Herr C. O. Bergman är inspektor
å Bodträskfors och för den ringa
del, som han fått på sig öfverlåten

Stockholm, på samma dato med bolaget kontraktet tillhands, för att få sina angelägenheter på det klara.

Vid, *till sist* utverkadt, möte i närvaro af en af våra närmaste å hvardera sidan, *godkännes aftalet om Bodträskfors* ställande på aktier; genomgås och antages ordning för "Aktiebolaget Bodträskfors" och underteknas underdånig ansökan till Kungl. Maj:t, om fastställelse af denna ordning.

*Itrots af att detta vägrar* Hummel vid efterföljande sammanträde, att godkänna det åfven föregående mötet, af, såsom man hållit före, fullt kompetent person förde protokollet och presenterar enligt uppgift, en från Herr C. O. Bergman härflytande telegram, hvari det skulle synas såsom vore han opponant mot ombildningen till aktiebolag för så vidt ej vissa, speciela betingelser uppfylls, en telegram som man måste antaga vara apokryfisk i det visserligen *obestridade fall* att Hummels uppgift i ofvannämnde bref af den 7 Oktober *är fullt korrekt*, och detta *detto [illegible]*, som Herr C.O. Bergman är inspektor å Bodträskfors och för den *[illegible]* del, som han fått på sig öfverlåten, ännu står hos firman i skuld.

Efter det Hummel på detta och an-

nat fått sådan man förmenade, inveckla sig i åtskilliga inkonseqvenser, fram-kastades af honom först ordet: "upp-lösning af bolagsförhållandet" och erhöll Bergman uppdrag att utarbeta planer för sådan upplösning.

4°. Efter det ena bolagsmannen tillåtit, sedan en lång följd af år, sin pro-kurist intaga en sådan ställning till den andra bolagsmannen, såsom vore den sednare prokuristens underordnade, hvilket tillvägagående fullkomligt harmonierat med behandlingen af Jokkmokkt-ärendet och prokuristen sålunda icke, öfver de omfattande om-byten, som han omhänderhaft, aflem-nat redovisning på annat sätt än det honom behagade och dessutom [dessutom] låtit sådant passera, som gjort prokuristen fullständigt omöjlig på samma gång som han vägrar att skilja honom från bolagets tjenst, så är, i och med detsamma, endast af denna omständighet, ett fortsatt bolagsskap omöjliggjordt.

Då således en bolagsupplösning måste ske, finnes ingen anledning att uppskjuta den till nästa års slut, dess mindre som firman och dess delegare nu äro i en fördelaktig eko-nomisk ställning och penningemarknaden gynsam samt bolagsmännen, ännu i lif, få sjelfwe ordna sina angelä-

Bergström uppdrag att utarbeta planen
för sådan upplösning.

4°. Efter det ena bolagsmannen tillåtit, sedan en lång följd af år, sin prokurist intaga en <u>sådan</u> ställning till den andra bolagsmannen, såsom vore den sednare prokuristens underordnade, hvilket tillvägagående fullkomligt harmonierat med behandlingen af Jokkmokks-ärendet och prokuristen sålunda icke, öfver de omfattande omsättningar, som han omhänderhaft, aflemnat redovisning på annat sätt än det honom behagade och dessutom stundom <u>låtit sådant passera</u>, som gjort prokuristen fullständigt <u>omöjlig</u> på samma gång som han <u>vägrar att skilja honom</u> från bolagets tjenst, så är, i och med detsamma, <u>utaf</u> af <u>denna</u> omständighet, ett fortsatt bolagsskap <u>omöjliggjordt</u>.

Då således en bolagsupplösning <u>måste</u> ske, finnes ingen anledning att uppskjuta den till nästa års slut, dess mindre som firman och dess delegare nu äro i en fördelaktig ekonomisk ställning och penningemarknaden gynsam samt bolagsmännen, ännu i lif, få sjelfve ordna sina angelägenheter för den, huru som helst, snart nödtvungne skiljsmessan från

"billigt samt ändamålsenligt". (bolagsmannen)
Med anledning häraf uppsöker Bergman åter Hummels vistelseort, ehuru nu förändrad, hundra mil längre bort, till Stockholm, på samma sätt med bolagskontraktet tillhands, för att få sina angelägenheter på det klara.
Vid, till sist utverkadt, möte i närvaro af en af våra närmaste å hwardera sidan, godkännes aftalet om Bodträsk fors ställande på aktier; genomgås och antages ordning för "Aktiebolaget Bodträskfors" och undertecknas underdånig ansökan till Kongl. Majt, om fastställelse af denna ordning.
Trots af att detta wägrar Hummel vid efterföljande sammanträde, att godkänna det åfven föregående mötet, af, såsom man hållit före, fullt kompetent person förde protokollet och presenterar enligt uppgift, en från Herr C. O. Bergman härflytande telegram, hwaraf det skulle synas såsom vore han opponent mot ombildningen till aktiebolag för så widt ej wissa speciela betingelser uppfylles, en telegram som man måste antaga vara apokryfisk i det wiserligen obetwiflade fall att Hummels uppgift i ofwannämnde bref af den 7 Oktober är fullt korrekt, och detta detto mer, som Herr C. O. Bergman är inspektor å Bodträskfors och för den ringa del som han satt på sig öfwerlåten

Stockholm, på samma dag med bolagets kontraktet tillhanda, för att få sina angelägenheter på det klara.

Vid, *till sist* utverkadt, möte i mars, voro af en af våra närmaste å hvardera sidan, *godkännes aftalet om Bodträsk* fors' ställande på aktier; genomgås och antages ordning för "Aktiebolaget Bodträskfors" och underteckna underdånig ansökan till Kongl. Maj:t, om fastställelse af denna ordning.

*Itrots af att detta vägrar* Hummel, vid efterföljande sammanträde, att god, känna det å foen föregående mötet, af, såsom man hållit före, fullt kompe, tent person förde protokollet och presen, terar, enligt uppgift, en från Herr C. O. Bergman härflytande telegram, hvari det skulle synas såsom vore han opponent mot ombildningen till aktiebolag för så vidt ej vissa, speciela betingelser uppfylles, en telegram som man måste antaga vara apokryfisk i det visserligen *obetviflade fall* att Hummels uppgift i ofwannämnde bref af den 7 Oktober *är fullt korrekt*, och detta *detto med*, som Herr C. O. Bergman är inspektor å Bodträskfors och för den *inne* del, som han fått på sig öfverlåten, ännu står hos firman i skuld.

Efter det Hummel på detta och an,

hvarandra och från jordlifvets ombyten i allmänhet.

Stockholm i November 1883

J. Aug. Bergman